

A Magyar Tudományos Akadémia elnökségének ajánlása

Az élelmiszer-kutatás fejlesztése

A Magyar Tudományos Akadémia elnöksége legutóbbi ülésén megtárgyalta a hazai élelmiszeriparral összefüggő tudományos kutatások helyzetéről szóló előterjesztést, és ezzel kapcsolatban ajánlásokat fogadott el.

Eszerint az élelmiszeripar népgazdasági jelentősége miatt nagyobb gondot kell fordítani az élelmiszeripari kutatásokat szolgáló személyi, szervezeti és tárgyi feltételek biztosítására. Javasolta az elnökség, hogy a Magyar Tudományos Akadémia, az

OMFB és a MEM nyújtsanak kiemelt támogatást az élelmiszer-kutatásoknak.

Javasolták azt is, hogy az élelmiszer-kutatásokban erősödjen a komplexitás elve. A kutatóintézmények erőfeszítéseiket — hangsúlyozta az ajánlás — különösen az állattenyésztés és az élelmiszeripari feldolgozás területén koncentrálnák a legfontosabb feladatokra; a felfedeztető igények jobb kielégítésére az egészségesebb táplálkozás elősegítésére és az exportképesség javítására.

(MTI)

Kitüntetések

Tegnap a megyei tanács-házán Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese köszöntötte a nyugdíjba vonuló egészségügyi dolgozókat. Dr. Rozsa József, megyei főorvos kitüntetésekkel adta át. Az egészségügyi miniszter Kiváló Munkáért kitüntetést adományozott Balázs Ferencnek, a deszki tüdőkórház gazdasági igazgatójának. Hegyi Istvánnak, az ópusztaszeri szociális otthon pénzügyi csoportvezetőjének. Ihász Istvánnak, a szentesi 73/76. gyógyszertár vezetőjének és dr. Simon Pálnak, a szegedi kórház-rendelőintézet orvosszaktanácsadójának. Miniszteri dicséretben részesült: dr. Korom Mihályné, a szegedi kórház-rendelőintézet laborasszisztense és dr. Szemere Magdolna, dr. Simon Pálné, a szegedi gyermek-kórház-rendelőintézet gyermekszívgyógyászati osztály vezető főorvosa.

Művezetők: tények és javaslatok

Bizonytalan helyzet — buktatókkal

A technológiai fejlődés szükségszerűen magával hozta a munkamegosztás kialakulását, a kettő együttese pedig kialakította a munkában, a termelésben az emberek közötti hierarchiát, vezetőket és vezetettek benyújtott, többlépcsős viszonyát. Hiszen a munkamegosztás következtében, s a technológiai fejlődés folyamánként mindjobban részeire, elemekre bomlott a termelési folyamat, a hatékonyság, a hatékonyság iránti megnövekedett követelmények pedig mindinkább szükségessé tették a folyamat elemeinek kifogástalan megszervezését és összehangolását. Mindkettő a vezetők feladata.

1.

S amennyire szükség van az olyan vezetőknek, akik a folyamat egésze vagy egy-egy része fölötti áttekintés birtokában képesek összehangolni az egyes munkafolyamatokat, képesek egyeztetni a különböző egységek (üzemek, gépsorok stb.) igényeit, követelményeit, legalább annyira nagy szükség van azokra a vezetőknek, akik közvetlenül irányítanak az egészen belül egy-egy részt, a termelési folyamat egy-egy elemét. E feladat pedig a művezetőkre hárul. Csak az a kérdés, képesek-e eleget tenni teendőiknek. Megvannak-e az ahhoz szükséges feltételek, s valóban olyan követelményeket támasztanak-e velük szemben, mint amit a munkahelyi hierarchiában, a munkamegosztásban, a termelő szervezetben betöltött helyük és feladatukról indokolna?

E kérdésekre nemrégiben országos konferencián keresték a választ. A csepeli tanácskozás megállapításai azóta megjelentek a sajtóban, s nagyjából közismertek. Ennek ellenére hasznosnak tűnik azt is elmondani, hogy a konferencia előkészítése során az MTE SZ megyei szervezetét is föltekinték, készítsen fölmerést arról, hogy Csongrád megyében általában mi jellemzi a művezetők helyzetét. Az e célra összehívott munkabizottság tizennégy szakmai területről gyűjtötte össze a szükséges információkat. Legfontosabb megállapításaik ezért is — bár lényegében összecsengenek az országos tanácskozáson megfogalmazottakkal — számot tarthatnak a közérdeklődésre.

2.

A bizottság mindenképp eldöntötte azt, hogy a művezetők helyzetét, feladatait elvben általában ésszerűen, megfelelően határozzák meg, jelölik ki a vállalati szervezeten belül. A gyakorlatot vizsgálva azonban arra a megállapításra jutottak, hogy a legtöbb helyen a művezetők ennek ellenére sem válnak igazán az általuk irányított munkahely „parancsnokaivá”, hogy igazán nem képesek betölteni a termelés közvetlen irányításában rájuk háruló feladatokat.

Mindennek természetesen több oka is van. Többnyire objektív, a művezetők általános helyzetéből következő

oka. Am az is kiderült, hogy mindezek következtében a munkakört betöltők egy része sem felel meg a követelményeknek.

Érdemes sorra venni néhányat azok közül az okok közül, amelyek megnehezítik a művezetők helyzetét, s amelyek feltárását a mostani vizsgálat is segítette. Közülük az egyik: a szak- és segéd munkások általános műveltségének növekedésével nem javult egyenes arányban a művezetők szakmai felkészültsége. Ez pedig szükségszerűen tekintélyük rovására megy. Bár igaz, hogy 1960 óta a művezetői beosztásban megkövetelik a technikai végzettséget, e követelménynek azonban csak a művezetők egy része felel meg. (Hiszen a szervezet, nappali tagozatos technikusok képzését azóta megszünt.) Mindez annál is inkább sok gondot okoz, mert a technológiai fejlődés egyre nagyobb követelményeket támaszt a művezetőkkel szemben. Mindenképpen szükséges lenne hát a technikusok képzését (amúgy is tervezett) visszaállítása, a művezetők szakmai és elméleti (beleértve a vezetési ismereteket is) továbbképzésének megoldása.

Természetesen a képzettség, az alkalmasság önmagában még nem minden. Arra is szükség van, hogy az egyes munkahelyeken a művezetőkkel valóban azzal foglalkoztassák, ami a dolguk és feladatuk. Ezzel szemben a vizsgálat során azt állapították meg, hogy a művezetők a legtöbb helyen munkaidejük legnagyobb részét anyag- és eszközellátási problémák megoldására, a munkafeltételek biztosítására, túlzott adminisztrációra, vagy a termelési programok változásának előkészítésére fordítják. Csak kevés idejük marad a dolgozók közvetlen irányítására, ami pedig a legfontosabb feladatuk lenne. Különösen kirívó esetekkel találkoztak a vizsgálat során a könnyű- és az élelmiszeriparban, ahol a művezetőknek sokszor fizikai munkát is végezniük kell. Természetesen a fontosabb és értékesebb irányító tevékenység rovására. Emellett a munkafegyelmel fenntartása is legtöbbször a művezetők feladata.

Az sem közömbös, hogy kik és hogyan készülnek művezetői munkakörbe. Általában jó lenne, ha jól kép-

zett, nagy gyakorlattal, szervezőkészséggel rendelkező szakmunkásokból lehetne művezetőket nevelni. Erre azonban többnyire alig van lehetőség, bérezési gondok miatt. A művezetők és a szakmunkások jövedelme a legtöbb helyen nemcsak megközelítette egymást, hanem a szakmunkások egy részének — éppen a jobbknak — a keresete meg is haladja a művezetőkét. Ezek az emberek nyilván nemigen vállalják a nagyobb felelősséggel, s az addigal kevesebb jövedelemmel járó „előléptetést”. Igaz, elvben a vállalatoknak talán lehetőségük lenne arra, hogy differenciáljanak, s magasabb bért adjanak a művezetőknek. Ez azonban már a vezetői hierarchiában szűlne bérfelezéseket. Mivel a művezető is vezető, így aligha lenne megoldható, hogy bérüket például az üzemvezetőkénél magasabbra emeljék. Mindezek a hiányszakmák pedig nyilván okai annak, hogy a művezetői munkakörököt nem mindenütt képesek megfelelő emberekkel betölteni.

3.

A vizsgálat, s az országos tanácskozás során fölított gondok megoldása sok szempontból viszonylag egyszerűnek tűnik, ám azt is számításba kell venni, hogy a feltételek komplex rendszeren kellene változtatni, ami bizony időbe — s nem is kevésbe — telik. Arról nem is beszélve, hogy ahhoz is idő kell, míg a feltételek rendszerének racionálisabb kialakítása után valóban megfelelő körülmények között, kielégítő elméleti és gyakorlati felkészültség birtokában dolgozhatnak majd a jelenlegi munkakörük betöltésére alkalmas művezetők, s munkába állhat, elegendő tapasztalatot szerzhethet a művezetők új, megfelelő előképzéssel rendelkező nemzedéke.

Pedig sürget az idő, hiszen a technológiai fejlődés, a mindegyre változó, s mind nagyobb követelményeket támasztó piaci igények mindinkább multhatatlanul szükségessé teszik, hogy a termelési folyamatok elemeit is jól képzett, komoly tapasztalatokkal, nagy szakmai tekintéllyel rendelkező emberek irányítsák.

Szávay István

Átadás előtt az új metrószakasz

Az év utolsó napján Budapesten üzemkezdettől a szerelvények már szállítják az utasokat a Deák tér és Elmunkás tér között, miután december 30-án átadják az építők az üzemeltetőknek a Metró észak-déli vonalának új szakaszát — közölte Nagy Rudolf, a Fővárosi Tanács közlekedési főigazgatójának vezetője vasárnap, a városházán tartott sajtótájékoztatón.

A II/B jelzésű szakasz hossza 2,4 kilométer, üzembe

helyezésével 25,6 kilométerre növekszik a fővárosi Metróhálózat kiterjedése. A három új állomást összekötő vonalrész tehát nem tartozik a leghosszabbak közé, jelentősége azonban annál nagyobb, mert — miként Nagy Rudolf kiemelte — így az észak-déli vonal két ponton metszi Budapest egyik legfontosabb útját, a Nagykörutat. A Deák tér és Kispest közötti eddig naponta mintegy 400 ezren utaztak, ezután várhatóan 750 ezren szállnak Metróra a meghosszabbított szakaszon; s így — a másik két földalatti vasúttal együtt — több mint egymillióan választják ezt a tömegközlekedési eszközt uticéljuk eléréséhez.

A 4,1 milliárd forint költségű beruházás megvalósítása során a Deák tértől a Csanády utcáig mély vezetősű, pajzsos alagútépítő módszerrel készült a pálya. Ettől északra pedig a felszínről, nyitott részalagos technológiával dolgoztak az építők,

Gyógynövényeink külföldön

Jelentősen növelte gyógyszerexportját a Herbária nagykanizsai üze- me. Az értékes gyógyszer és vegyipari alapanyagokat tartalmazó füvekből, gyökerekből és virágokból a tavalyi 61

vagonnal szemben az idén 70 vagonnyit szállítottak az NSZK-ba, Olaszországba, Svájcba, Belgiumba és Franciaországba. Gyógynövényeink külföldön is kedveltek.

Könyv a lakótelepeken

A könyvadás, könyvtári szolgáltatás immár mindennapiak velejárója a gyarapodó lakótelepeken is. Kezdetben voltak a könyvnapilok, melyek közül nagyon sok a mostani, ünnepi forgalomból is kivesszi a részét. De helyt kaptak a kötetek a nagy ABC-áruházak polcain (első képünk a tarjáni ABC-áruházban készült). Nemrégiben az Északi városrészben megnvlt a Műveltség Könyvtárszolgálat első szegedi lakótelepi könyvesboltja, ahol igen gazdag az ajánlat (2-es, 3-as kép). A Somogyi-könyvtár tudatosan gyarapítja lakótelepi fiókkönyvtárainak hálózatát. Az újszegedi az idén, a rokkantak nemzetközi évében külön szolgálattal is felhívta magára a figyelmet, vakok részére kazettákra másolnak színvonalas irodalmi és versműsorokat. (4. kép). A lakótelepek könyvínálatainak Nagy László fotóriporter eredt nyomába.

